

www.bukoop.org

koopBÜlteni'nin bu ilk sayısını "Neden hala BÜKOOP'a üye olmadım?" sorusunun yanıtlarına ayırdık. Aldığımız üç yanıtın benzerlik ve farklarını dikkatinize sunuyoruz.

koopBÜlteni'nin her sayısında kooperatifte olan bitenler konusunda *içeriden* bir yazı bulacaksınız. Bu sayıda bu yazıyı Yönetim Kurulu üyelerimizden Suat Yalçın kaleme aldı.

Sesinizi duyurmak, bültende yer almak için koop@boun.edu.tr adresine "Bülten" konulu bir e-posta atmanız yeterli.

Dizgi: OpenOffice Font: Ubuntu

Suat Yalçın

Bugün, BÜ'de kurduğumuz Tüketim Kooperatifinin kısa bir hikayesini anlatmaya çalışacağım, Eğitim Sen otobüsüyle Ankara'ya SSGSS yasası protestosu için gittiğimizde ortaya çıkan bir fikirdi. O gün birkaç Eğitim Sen üyesiyle paylaştığımız bu fikir, daha sonra Çiftçi Sen Genel Başkanı Abdullah Aysu ile yaptığımız bir toplantıda ete kemiğe bürünmeye başladı. Toplantıda iki yönlü sürecin ana hatlarında fikir birliği sağladık: Çiftçi Sen ayağında bir üretim kooperatifi kuracaklar ve bizlere küçük üreticilerin *organik* veya *geleneksel* olarak yetiştirdiği ürünleri temin edeceklerdi. Diğer taraftaysa BÜ Mensupları olarak bir Tüketim Kooperatifi kuracak ve üretim kooperatifinden temin ettiğimiz sağlıklı ve nispeten ucuz gıdayı üyelerimizle buluşturacaktık. Yaptığımız planlamaya göre eşzamanlı olarak hareket edecektik, yani biz Tüketim Kooperatifini kurarken, bir yandan da Üretim Kooperatifi kurulacaktı.

Yaklaşık on kişilik bir gönüllü grubuyla ilk çalışmalara başladık. Özlem Öz'le birlikte rektörlükle görüşerek yer konusunu çözdük, Şu andaki yerimiz, yani Kuzey Kampus B kapı girişindeki Yadyok binasının karşısında bulunan daha önce Etüt Merkezi olarak kullanılan bina Kooperatifimize tahsis edildi. Aralık 2009'da 7 kurucu üyeyle BÜKOOP kuruldu. Bu üyeler **Ali Kerem Saysel** (Çevre Mühendisliği), **Begüm Özkaynak** (Ekonomi), **Fikret Adaman** (Ekonomi), **Kadir Tuncer** (Yapı İşleri), **Kamber Yılmaz** (Kütüphane), **Suat Yalçın** (Yapı İşleri) ve **Zühre Aksoy** (Siyaset Bilimi) idi. Geçici bir süre için Bakım Onarım Müdürlüğü personeli tarafından kulla-

nılan Kooperatif binası Mart ayı sonuna doğru boşaltıldı. Nisan ayından itibaren üye kaydetmeye başladık. Mayıs ayında Kooperatifimizin dizaynını tamamladık. Mayıs ayı sonu/Haziran ayı başında ilk ürünlerimizi getirmeye başladık. İlk getirdiğimiz ürünler şunlardı: **siyah zeytin, zeytinyağı, bal, pirinç, bulgur, nohut, biber salçası, domates salçası, vişne şurubu, reçeller, kaşar peyniri, un, kuru fasulye**. Bu 13 ürünle ilk denememizi başlattık. Bu sırada yaklaşık 90 üyeydik ve yaklaşık 60 üye ürünlerimize talep gösterip alım yaptı. En çok ilgi gösterilen ürünler zeytin, kaşar, zeytinyağı ve pirinç oldu. Yaklaşık 60 kg. zeytin, 50 lt. zeytinyağı 80 kg. kaşar ve 100 kg. pirinç tüketildi, Yaklaşık 5.000 TL ciro yapıldı.

(devami sayfa 3te)

Zeynep Gambetti

Öğretim üyesi

BÜKOOP'a henüz üye olmadım, ama bunun sebebi sadece ihmal ve yoğunluk yüzünden vakit bulamama. **Üye olmak istiyorum, zira Türkiye'de tarımın tasviye edildiğine son zamanlarda iyice vakıf oldum.** Kooperatifin açılmasına ön ayak olan Çiftçi-Sen başkanı Abdullah Ay-su'yla tanışmak benim için bir dönemeç oldu. Piyasa ekonomisinin tüm hayatı alanları özelleştirmesi ve metalaştırmasına tanık oluyoruz. Çok yakında yediğimiz her şey hormonlu, genetik olarak dönüştürülmüş olacak, zira doğal tarım alanları ve imkanları yok ediliyor. Suyumuz ve tohumlarımız da özelleştirildiği için ve biz buna karşı duracak hiçbir şey yapmadığımız, yapamadığımız için her ay onlarca çiftçi ailesi açlığa mahkum oluyor. Benim daha önce de bu tür bir kooperatifte çalışmışlığım var. Almanya'daki adil ticaret ağlarından biri olan Gepa'nın bir mağazasında gönüllü satış elemanı olmuştum. Pazarda bir kilo muz 1 Mark'a satılırken, bizim mağazadan kilosu 4 Mark'a muz satın alıyorlardı. Bunu idealizmden veya vicdan rahatlatmak için yapıyorlardı belki ancak pazarda verilen 1 Mark'ın ancak yüzde birinin üreticiye gittiğini, geri kalanının simsarlar, ulaşımcılar ve pazarlamacılar tarafından paylaşıldığını biliyorlardı. Latin Amerikalı çiftçiye sefalet içinde yaşamaya devam ediyordu. Bizde satılan her kilo muz içinse, ulaşım giderleri çıkarıldıktan sonra geri kalanı doğrudan üreticiye gitmiş oluyordu. Doğal tarımın ayakta kalabilmesi ve/veya sürdürülebilir tarımın geliştirilmesi açısından alternatif ticaret

ağları hayati önem taşıyor. 2011 yılında alacağım kararlardan biri de, geciktirmeden BÜKOOP'a üye olmak olacak dolayısıyla.

Ayşe Şen

İdari personel

Tüketim Kooperatifinin kuruluş aşamasında konuyla ilgili Eğitim-Sen toplantılarında fazlaca bilgilendirilmiştik. En önemli nokta faaliyete geçmekti. Üreticiden tüketiciye doğrudan köprü kurulacaktı. Büyük çabalar ve emekler sonucunda BÜKOOP kuruldu "Kooperatife neden üye olmadınız?" sorusu karşısında, belki de nedenler açıklanmalı düşüncesiyle bir yazı yazmaya (ne kadar ertelemeye çalışsam da) karar verdim. Kurulduktan sonra üye kayıtlarına başlandığı bilgisi geldiğinde, inanın aklımdan üye olma fikri hiç geçmedi. İstenilen miktar (100,00TL) belki çok büyük bir meblağ olmayabilir, ama belli bir bütçeli aylık devlet memuru maaşı için büyük meblağ olabiliyor. Parasal boyutun yanında, damak tadı da çok önemli tabii ki. **Bazı ürünlerin tadının alıştığımız tadın dışında olduğu düşüncesindeyim.** Kooperatifte bulunan ürünlerin çeşitliliği olmadığı için karşılaştırma ve seçme şansımız olamıyor. Üye olan bir arkadaşım aracılığıyla kooperatiften birkaç ürün satın aldım. Bazılarının fiyatı piyasa fiyatından farklı değil, bazılarının ise piyasa fiyatının üstünde. Tüketim Kooperatifinin kurulmasında emeği geçen ve destekleyen herkese teşekkür ederim.

" Suyumuz ve tohumlarımız da özelleştirildiği için ve biz buna karşı duracak hiçbir şey yapmadığımız, yapamadığımız için her ay onlarca çiftçi ailesi açlığa mahkum oluyor.

"

" Üye olan bir arkadaşım aracılığıyla kooperatiften birkaç ürün satın aldım. Bazılarının fiyatı piyasa fiyatından farklı değil, bazılarının ise piyasa fiyatının üstünde.

"

Nalan Özdemir Erem

Mezun

Bir süredir ne yediğimiz her zaman olduğundan daha önemli olmaya başladı Kim nasıl üretilmiş, içinde ne var, kimyasallar kullanılmış mı, genetiği değiştirilmiş mi? Ne yediğimizi, çocuklarımıza ne yedirdiğimizi, ne kadar tehdit altında olduğumuzu bilmiyoruz. Üreticimizi, üretim süreçlerini tanımıyoruz. Kentli tüketiciler olarak yiyeceklerimizi kendimiz üretmesek de üreticilerle daha yakın olma ve karşılıklı güven ihtiyacı içindeyiz. İçimiz rahat değil. Bu huzursuzluk bizi yiyeceğimizi tedarik etmek için alternatif arayışlara yöneltiyor. Süpermarketlerde sadece birkaç yıl önce can çekişen organik ürün reyonları artık kalıcı yer edindi. Semt pazarlarını, organik pazarları daha sık ziyaret eder olduk. Organik, ekolojik, doğal tarım arasındaki ayrımları fark eder olduk. Bunlar gündelik dilde dolaşıma girdi. Bu ihtiyaçlara ve hissettiğimiz rahatsızlıklara cevap veren bir girişim kısa bir süre önce BÜ'de hayata geçirildi. **BÜ çalışanlarının kurduğu tüketici kooperatifi, Kibele üretici kooperatifiyle işbirliği yaparak doğaya, insana, kuşaklar boyu aktarılabilir olarak geçerliliğini kanıtlamış rafine yerel bilgilere üretim-tüketim hatında alan açan bir model oluşturdu.** Duyduk ki peyniri ayrı güzelmiş, zeytini ayrı. Kars'tan gelen unla ekmek çok güzel oluyormuş, Bulguru, çayı, kiraz pestili taraftarlarını oluşturmuş. Her geçen gün ürün yelpazesi genişliyormuş. Üstelik siparişi kooperatifin internet sitesinden veriyormuşsunuz, çok kolaymış. BÜ aidiyetini kimliğimizin bir parçası olarak taşıyan, üniversitedeki yapıcı değişikliklere her fırsatta destek veren mezunlardan biri olarak bu oluşumu hemen benimsedim. Hemen üye olmak isterim ama (henüz) mezunları üye olarak kabul etmiyorlar. BÜKOOP biz mezunları üye olarak alırsa tabanı genişleyecek ve güçlenecektir. Hem desteğimizi verelim, hem biz de yararlanalım. Elimizde gitarımız, koopun

kapisında serenad yapacağız.Şarkımızı da Erkin Koray'dan isteyeceğiz. Kızları askere almasınlar ama mezunları BÜKOOP'a alsınlar.

Suat Yalçın - Sayfa 1'den devam

Prensibimiz bize mal olan ürünlere %10 kar marjı koyduktan sonra üyelerimize vermektedir. Ayrıca % 8 KDV alındığı düşünüldüğünde ilk satıştan elde ettiğimiz kar yaklaşık 460 TL oldu.

İkinci dağıtımımızı Temmuz sonu ve Ağustos ayı içerisinde gerçekleştirdik. Üyelerimizin birçoğu senelik izinde olduğu için ciro ilk seferin yaklaşık yarısı kadar, 2.800 TL civarında gerçekleşti.

İzinler ve yaz tatilinin ardından 27 Ekim'de resmi açılışımızı yaptık. Üçüncü siparişte 50 çeşit ürünümüz vardı ve 5.300 TL ciro elde edildi. Aralık ayı 22'sinden itibaren dördüncü siparişimizi dağıtacağız. Bu son siparişimizde kaşar (50 kg) ve pirinç (85 kg) çok talep gördü

Biraz da kooperatifimizin gelir ve giderleriyle ilgili bilgi vermek isterim. Her üyemiz bir hisse bedeli olarak 100 TL yatırıyor; bundan başka ileride herhangi bir ücret alınmıyor. Şu an itibarıyla 104 üyemiz var; bu, 10.400 TL'ye tekabül eder. Kooperatifin ilk kuruluş giderleri, noter, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve İTO giderleri, bina iç dizaynı ve muhasebe giderleri... Bunlar yaklaşık 6000 TL tuttu. Ayrıca binamızın bir ay kadar geç boşalması nedeniyle Vergi Dairesine müracaatımızı geç yaptık. Kurulur kurulmaz bir mali müşavirle çalışmamız gerekiyorken tamamen amatörlüğümüz yüzünden yapmış olduğumuz bir gecikme bize 2.000 TL'lik bir ceza olarak döndü. Kooperatifimizin kira, elektrik, su, mali müşavir, muhasebe, paketleme malzemeleri, kırtasiye gibi aylık giderleri var; yaklaşık 550TL. Ayrıca yıllık Genel Kurul giderleri 600 TL civarında. **Ayakta kalabilmemiz için her ay en az 7000 TL ciro yapmamız gerek. Aksi halde bu kooperatifin devamı mümkün görünmüyor.** *(devamı arka sayfada)*

Diğer bir konu çalışma ve işbölümü. Profesyonel çalışandan ziyade, **üyelerin, iş bölümüyle birlikte çalışacağı bir uygulama hedeflemiştik. Maalesef bunu başaramadık. 1-2 kişi dışında katkı çok kısıtlı oldu.** Oysa yurt dışında yüzlerce, binlerce üyesi olan kooperatifler üyeleri tarafından işletiliyor. Önümüzdeki yıl böyle bir işleyiş içine girmeliyiz.

İlk iki siparişi e-postayla, daha sonrakileri Kasımda kurduğumuz www.bukoop.org sitemizden gerçekleştirdik. Ürünler ve bilgileri burda görülebilir. Çok yakın bir zamanda ürünlerin hikayelerini çok daha ayrıntılı olarak bulabileceğiz. Doğaldır ki bu bilgiler bize üreticilerden gelmekte ve biz de onların bize aktardıklarını sitemizde yayınlamaya çalışıyoruz.

Son olarak Üretim Kooperatifiyle çalışmamızdan bahsedeyim. Daha önce de söylediğim gibi bizler Tüketim ve Üretim Kooperatifini eş zamanlı olarak oluşturacaktık ve işbirliği içinde çalışmayı götürecektik fakat zannediyorum ki hem zaman konusu ve hem de üreticileri organize edememenin getirdiği problemler nedeniyle hazır kurulu olan Kibele Üretim Kooperatifiyle çalışmaya başladık. Ekolojik üretim yapan ve bu organik üretim üzerinden daha çok organik pazarda faaliyet gösteren üyelere oluşan bir kooperatif Kibele. Tabiri caizse biz bu oluşumu kucağımızda bulduk; diğer tarafından bakarsak daha çok üretim ve ticaret yapan bir grup çiftçi de, böyle bir projenin içinde kendilerini buldu. Durum böyle olunca da **çiftçiler de bizler de ne yapacağımız ve nasıl koordinasyon sağlayacağımız konusunda sıkıntılar çekiyoruz ve bunu aşmak için, daha iyi organize olmak için çalışıyoruz.** Ürünlerin sağlanması, fiyatları, nakliyesi vb. bir çok konuda sıkıntılarımız var. Öncelikle kooperatifimize gelen ürünlerin menşei, üretim biçimi, üretici adı gibi konularda yeterli bilgiye sahip olmadık. Bunun yanında, **fiyatları istediğimiz düzeye çekemedik** ve her iki kooperatif arasında yeterli iş birliğini gerçekleştir-

medik. Bu yüzden Kibele ve Çiftçi Sen'le görüşmelerimiz devam ediyor. Bir yandan ürünlerimizi daha küçük çiftçiden nasıl temin edebiliriz ve onların yaşamasına nasıl katkıda bulunabiliriz konusunda çalışırken, bir yandan da üniversitemizde oldukça düşük ücretle çalışan personelimize bu ürünleri daha düşük fiyatlarla nasıl getirebiliriz diye düşünüp çalışmalar yapıyoruz. Küçük de olsa bir takım gelişmeler kaydetmeye başladık. Bir yandan bize gelen küçük üretici taleplerini Çiftçi Sen'e yönlendirip küçük üretim yapan bu insanları örgütlü hale getirmeye çalışıyoruz. Çok yakın bir zamanda onlardan ürün getirmek niyetindeyiz. Diğer yandan da Kibele ile görüşüp bazı ürünlerde ufak da olsa indirim yapmaya başladık. Bu adımlar küçük ama ilerleme yolunda bizlere ümit vermekte. Daha iyi, daha ucuz ve daha sağlıklı gıdayla buluşabilmek için bu zahmetli yolu aşmalıyız.

Sonuç olarak bizler günümüzün şartları içerisinde çok zahmetli ve zor bir yolu seçtik, fakat biliyoruz ki, biz böyle bir oluşumu bu üniversitede başaramazsak başka yerde hiç yapamayız, çünkü içinde bulunduğumuz kurumun toplumsal ve çevre olaylarındaki refleksleri Türkiye'de birçok kuruluşa öncülük edecek seviyededir. Yavaş yavaş öğrenerek ilerliyoruz ve bütün üyelerimizin ve çalışanlarımızın her seviyede ve şartta fikirlerini ve yardımlarını bekliyoruz. Hepinize iyi çalışmalar dileğimle.

“ Bir yandan ürünlerimizi daha küçük çiftçiden nasıl temin edebiliriz ve onların yaşamasına nasıl katkıda bulunabiliriz konusunda çalışırken, bir yandan da üniversitemizde oldukça düşük ücretle çalışan personelimize bu ürünleri daha düşük fiyatlarla nasıl getirebiliriz diye düşünüp çalışmalar yapıyoruz.

“